

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 6Tos/172/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2122010597
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 12. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dušan Szabó
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2122010597.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Dušana Szabó a sudcov JUDr. Kataríny Batisovej a Mgr. Pavla Macháča, v trestnej veci odsúdeného A. B., nar. XX. februára XXXX v B., Česká republika, trvale bytom C., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS a ÚVV Ilava, o zmenu spôsobu výkonu trestu odňatia slobody, o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Trnava z 17. mája 2022, č. k. 2Nt/47/2022-47, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 27. decembra 2022 v Trnave, takto

rozhodol:

Podľa § 194 ods. 1 Trestného poriadku sa napadnuté uznesenie zrušuje.

odôvodnenie:

Okresný súd napadnutým uznesením rozhodol tak, že podľa § 9 ods. 3 zákona o výkone trestu odňatia slobody zmenil odsúdenému spôsob výkonu trestu odňatia slobody, ktorý bol odsúdenému uložený rozsudkom Okresného súdu Bratislava III č. k. 46T/9/2020 - 151 z 26. novembra 2021 vo výmere 10 (desať) mesiacov, ktorý odsúdený vykonáva v ústave na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia tak, že ho preradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Okresný súd napadnuté uznesenie odôvodnil tým, že odsúdený sa opakovane dopúšťal porušení ústavného poriadku, keď nerešpektoval časový rozvrh dňa, bol neustrojený, nerešpektoval pokyny a príkazy príslušníka zboru, prechovával v pridelenej skrinke jemu nepovolené veci osobnej potreby, fajčil mimo na to vyhradené priestory, neplnil si zákonné povinnosti (napr. uviedol príslušníka do omylu, keď uviedol telefónne číslo na inú osobu) a nedodrжал svoje povinnosti v súvislosti s protiepidemiologickými opatreniami. Za niektoré z porušení ústavného poriadku bol disciplinárne potrestaný, napriek tomu odsúdený svoje správanie nezmenil a je potrebné konštatovať, že úplne zjavne neplní ciele stanovené programom zaobchádzania. Od 03. novembra 2021 nie je pracovne zaradený, keď podával slabé pracovné výkony.

K vyjadreniam odsúdeného na verejnom zasadnutí okresný súd uviedol, že ústav vyvinul maximálnu snahu, aby nemusel byť podaný návrh na zmenu spôsobu výkonu trestu, keď bol program zaobchádzania s odsúdeným individuálne upravený, boli mu zo strany ústavu tolerované výkyvy v jeho správaní, pedagóg mal viacero pohovorov s odsúdeným a snažil sa ho viesť, avšak neúspešne. Okresný súd ďalej uviedol, že predmetom tohto osobitného konania v rámci vykonávacieho konania nebolo zistiť príčinu, ktorá mala za následok, že sa správanie odsúdeného po vzornom plnení si zákonných povinností v ústave na výkon trestu so stredným stupňom stráženia v Ústave na výkon trestu odňatia slobody a Ústave na výkon väzby Leopoldov a následnom premiestnení do Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou v nadväznosti na zmenu spôsobu výkonu trestu preradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia po istej dobe zhoršilo a žiadnymi dostupnými

zásahmi zo strany personálu ústavu sa nepodarilo správanie a vystupovanie odsúdeného stabilizovať na požadovanú úroveň.

Okresný súd ďalej uviedol, že z vykonaného dokazovania jednoznačne vyplynulo, že v správaní a vystupovaní odsúdeného došlo k nezvratnému zlomu a do plánovaného konca výkonu trestu ostáva príliš dlhá doba na to, aby súd ponechal odsúdeného v ústave na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Okresný súd taktiež zohľadnil, že odsúdený je už od 21. februára 2022 premiestnený na oddiel s bezpečnostným režimom a ústav už nemá ďalšie možnosti, kde by dokázal odsúdeného premiestniť na zostávajúcu časť vykonávaného trestu odňatia slobody. Tvrdenia odsúdeného o priebehu jednotlivých skutkov a dôvodoch jeho vyradenia z dvoch pracovísk sa okresnému súdu javili ako ničím nepodložené a v istých momentoch až paranoidné, pričom okresný súd doplnil, že v žiadnom prípade nespochybňuje, že odsúdený potrebuje odbornú lekársku starostlivosť, ale ani táto dostatočne neeliminovala nedostatky v správaní odsúdeného, ktoré v rámci výkonu trestu v ústave s minimálnym stupňom stráženia v Ústave na výkon trestu odňatia Hrnčiarovce nad Parnou nebolo ani zďaleka na požadovanej úrovni.

Po vyhlásení napadnutého uznesenia sa prokurátor a aj zástupca ústavu na výkon trestu vzdali práva podať sťažnosť a odsúdený sťažnosť zahlásil, ktorú následne aj písomne odôvodnil. Odsúdený uviedol, že s napadnutým uznesením nesúhlasí a žiada, aby krajský súd napadnuté uznesenie zrušil, čo odôvodnil tým, že na verejnom zasadnutí predniesol dostatočné množstvo argumentov, ktoré sú v jeho prospech a zároveň poukázal na svoj zdravotný stav, ktorý sa podľa jeho názoru jeho preradením do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia isto zhorší. Odsúdený ďalej uviedol, že pokiaľ krajský súd jeho návrhu nevyhoví, potom v spolupráci so svojim obhajcom podnikne ďalšie právne kroky.

Prokurátor sa k odôvodneniu sťažnosti odsúdeného do predloženia veci krajskému súdu nevyjadril.

Podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku Pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán

- a) správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, a
- b) konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia.

Podľa § 193 ods. 1 Trestného poriadku Nadriadený orgán zamietne sťažnosť, ak

- a) nie je prípustná,
- b) bola podaná oneskorene, neoprávnenou osobou, osobou, ktorá sa jej výslovne vzdala alebo ktorá znovu podala sťažnosť, ktorú už predtým výslovne vzala späť, alebo
- c) nie je dôvodná.

Podľa § 194 ods. 1 Trestného poriadku Ak nezamietne nadriadený orgán sťažnosť, zruší napadnuté uznesenie, a ak je podľa povahy veci potrebné nové rozhodnutie,

- a) rozhodne vo veci sám, alebo
- b) uloží orgánu, proti ktorého rozhodnutiu sťažnosť smeruje, aby vo veci znovu konal a rozhodol, s výnimkou rozhodovania o sťažnosti proti rozhodnutiu o väzbe podľa § 72 ods. 1 písm. a), d) až f), rozhodovania o sťažnosti proti rozhodnutiu o väzbe, ak súd prvého stupňa rozhodol o väzbe po podaní obžaloby alebo návrhu na schválenie dohody o vine a treste podľa § 76 ods. 3, 4 alebo 10, rozhodovania o sťažnosti proti rozhodnutiu o pokračovaní v ochrannom liečení, prepustení z ochranného liečenia alebo ukončení ochranného liečenia, ak predseda senátu rozhodoval pred ukončením výkonu trestu podľa § 446a ods. 3 alebo 4 a rozhodovania o sťažnosti proti rozhodnutiu o návrhu na umiestnenie odsúdeného v detenčnom ústave podľa § 462.

Podľa § 194 ods. 2 Trestného poriadku Ak je chybná len časť napadnutého uznesenia a možno ju oddeliť od ostatných alebo ak sa týka sťažnosť len časti uznesenia, obmedzí nadriadený orgán svoje rozhodnutie podľa odseku 1 len na túto časť.

Krajský súd na základe riadne a včas podanej sťažnosti, ktorú podala oprávnená osoba podľa § 192 ods. 1 písm. a), písm. b) Trestného poriadku preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia ako aj konanie tomuto výroku predchádzajúce a dospel k záveru, že napadnuté uznesenie je potrebné zrušiť, a to bez potreby rozhodnutia o sťažnosti krajským súdom a zároveň bez potreby vrátenia veci okresnému súdu na nové konanie a rozhodnutie.

Z pripojeného spisu okresného súdu krajský súd zistil, že riaditeľ ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou podal dňa 21. marca 2022 návrh na zmenu spôsobu výkonu trestu odňatia slobody u odsúdeného tak, aby odsúdený vo výkone trestu odňatia slobody pokračoval v ústave na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Riaditeľ ústavu návrh odôvodnil tým, že odsúdený trest odňatia slobody v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, teda v ústave na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia vykonáva od 24. augusta 2021, pričom z dôvodu neplnenia cieľov stanovených programom zaobchádzania bol dňa 13. decembra 2021 umiestnený na oddiel s diferenciačnou skupinou „C“ a pre sústavné porušovanie ústavného poriadku bol dňa 21. februára 2022 premiestnený na oddiel s bezpečnostným režimom, kde sa nachádza doposiaľ. Riaditeľ ústavu v návrhu poukázal na konkrétne porušenia ústavného poriadku a skutočnosť, že odsúdený doposiaľ nebol disciplinárne odmenený, naopak má vykázaných celkom šesť disciplinárnych trestov zo dňa 10. novembra 2021, 6. decembra 2021, 7. decembra 2021, 5. januára 2022, 16. februára 2022 a 21. februára 2022. Riaditeľ ústavu ďalej v návrhu uviedol, že možno konštatovať, že odsúdený neplní ciele stanovené programom zaobchádzania a preto navrhol, aby bol odsúdenému v súlade s § 9 ods. 3 zákona č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody a o zmene a doplnení niektorých zákonov zmenený spôsob výkonu trestu odňatia slobody z ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Zo skráteného výpisu odsúdeného, lustrácie ZVJS, z odpisu registra trestov odsúdeného a z uznesenia Okresného súdu Trnava z 18. augusta 2021, sp. zn. 8Nt/50/2021 vyplynulo, že odsúdený aktuálne vykonáva trest odňatia slobody vo výmere 10 (desať) mesiacov v ústave na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Bratislava III z 26. novembra 2021, sp. zn. 46T/9/2020, právoplatným dňa 26. novembra 2021 so zaradením na jeho výkon do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Predpokladaný koniec výkonu tohto trestu má mať odsúdený dňa 23. decembra 2022.

Podľa § 9 ods. 3 zákona č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody a o zmene a doplnení niektorých zákonov Ak odsúdený porušuje opakovane alebo závažným spôsobom ústavný poriadok, je podozrivý zo spáchania trestného činu počas výkonu trestu, z jeho prípravy alebo pokusu, môže mu súd zmeniť spôsob výkonu trestu preradením do ústavu s vyšším stupňom stráženia.

Podľa prvej vety náveta v ustanovení § 9 ods. 4 zákona č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody a o zmene a doplnení niektorých zákonov O zmene spôsobu výkonu trestu preradením do iného stupňa stráženia rozhoduje súd na návrh prokurátora, riaditeľa ústavu alebo odsúdeného alebo aj bez takéhoto návrhu.

Podľa § 411 ods. 1 Trestného poriadku O zmene spôsobu výkonu trestu odňatia slobody rozhoduje na verejnom zasadnutí súd, v ktorého obvode sa trest odňatia slobody vykonáva, na návrh prokurátora, riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody alebo odsúdeného, alebo aj bez takého návrhu. O návrhu rozhodne súd najneskôr do 60 dní od jeho doručenia.

Podľa § 52 ods. 1 zákona č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody Odsúdený je disciplinárne zodpovedný za disciplinárne previnenie.

Podľa § 52 ods. 2 zákona č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody Disciplinárnym previnením je zavinené nesplnenie alebo porušenie povinnosti alebo zákazu podľa tohto zákona, predpisov na jeho vykonanie alebo ústavného poriadku odsúdeným. Disciplinárnym previnením je aj konanie, ktoré má znaky priestupku podľa osobitných predpisov.

Z citovaných ustanovení je zrejmé, že predpokladom na rozhodnutie súdu o zmene spôsobu výkonu trestu odňatia slobody preradením odsúdeného do ústavu na výkon trestu s vyšším stupňom stráženia je okrem iného zistenie, že odsúdený porušuje opakovane alebo závažným spôsobom ústavný poriadok.

Krajský súd z odpovede na lustráciu ZVJS zo dňa 22. septembra 2022 zistil, že odsúdenému bol medzičasom nariadený výkon trestu odňatia slobody aj v trestnej veci Okresného súdu Bratislava III vedenej pod sp. zn. 3T/134/2017, ktorý trest má odsúdený vykonávať od 23. decembra 2022 do 23. júna 2024 a zároveň to, že odsúdený bol na ďalší výkon trestu odňatia slobody premiestnený do ÚVTOS a ÚVV Ilava so stredným stupňom stráženia, čo vyplýva aj z aktualizovaného skráteného výpisu odsúdeného z 27. septembra 2022, ktorý si krajský súd vyžiadal z ÚVTOS a ÚVV Ilava.

Z trestného rozkazu Okresného súdu Bratislava III zo dňa 23. októbra 2017, sp. zn. 3T/134/2017, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 17. novembra 2017 vyplynulo, že odsúdený bol predmetným trestným rozkazom uznaný vinným zo spáchania prečinu krádeže podľa § 212 ods. 1 Trestného zákona a bol mu uložený trest odňatia slobody vo výmere 18 (osemnásť) mesiacov s podmieneným odkladom jeho výkonu a určením skúšobnej doby 36 (tridsaťšesť) mesiacov, pričom Okresný súd Bratislava III uznesením z 12. augusta 2021, sp. zn. 3T/134/2017 v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave z 25. mája 2022, sp. zn. 1Tos/45/2022 rozhodol tak, že odsúdený sa v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia neosvedčil a uložený trest odňatia slobody vykoná, pričom na výkon trestu odňatia slobody odsúdeného zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Výkon tohto trestu odňatia slobody bol odsúdenému nariadený dňa 12. júla 2022.

Z uznesenia Okresného súdu Trnava z 28. júla 2022, sp. zn. 8Nt/20/2022, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 28. júla 2022 vyplynulo, že Okresný súd Trnava odsúdenému určil spoločný spôsob výkonu postupe uložených trestov odňatia slobody v trestných veciach Okresného súdu Bratislava III vedených pod sp. zn. 46T/9/2020 a sp. zn. 3T/134/2017 v ústave na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Vzhľadom na skutočnosti uvedené v bodoch 20 až 22 krajský súd vyzval ÚVTOS a ÚVV Ilava na vyjadrenie, či i naďalej trvá na návrhu riaditeľa ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, ktorým riaditeľa ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou navrhoval zmenu spôsobu výkonu trestu odňatia slobody u odsúdeného jeho preradením na ďalší výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Z odpovede riaditeľa ÚVTOS a ÚVV Ilava zo dňa 27. októbra 2022 vyplynulo, že riaditeľ ÚVTOS a ÚVV Ilava na návrhu riaditeľa ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou trvá i naďalej.

Po preštudovaní spisu okresného súdu krajský súd konštatuje, že vykonaným dokazovaním pred okresným súdom bolo preukázané, že odsúdený sa počas výkonu trestu odňatia slobody dopustil celkom šiestich disciplinárnych previnení. Porušenia povinností odsúdeného v období od 10. novembra 2021 do 21. februára 2022 krajský súd hodnotí ako opakované porušenia Ústavného poriadku odsúdeným. Počet týchto porušení ako i obdobie, počas ktorého sa odsúdený porušení dopustil, podľa názoru krajského súdu odôvodňujú, aby bol odsúdený na ďalší výkon trestu odňatia slobody preradený z ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Krajský súd ďalej uvádza, že jedným z účelov trestu je vytvoriť podmienky na výchovu páchatel'a trestného činu k tomu, aby viedol riadny život. Pokiaľ ústav na výkon trestu odňatia slobody s konkrétnym stupňom stráženia, do ktorého bol odsúdený pôvodne zaradený svojimi režimovými opatreniami svoj účel neplní alebo ho neplní dostatočne, je možné vykonať zmenu väzenského režimu vedenú zámerom

vytvoriť lepšie podmienky pre naplnenie resocializačného účelu trestu aj počas jeho výkonu. Krajský súd tiež poukazuje na skutočnosť, že z odpisu registra trestov odsúdeného vyplýva, že odsúdený bol doposiaľ osemkrát súdne trestaný, pričom vo výkone trestu odňatia slobody bol opakovane a navyiac v trestnej veci Okresného súdu Senica vedenej pod sp. zn. 2T/43/2012 (pozn. záznam pod poradovým číslom 4) mu bol spôsob výkonu trestu odňatia slobody zmenený opakovane, keď bol z ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia postupne preradený do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia a následne do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia. Z uvedeného potom krajský súd vyvodzuje, že odsúdený má opakovanú skúsenosť s výkonom trestu odňatia slobody, a teda bolo dôvodné predpokladať, že bude dodržiavať ústavný poriadok, čo sa mu aj spočiatku darilo, keď v ústave na výkon trestu so stredným stupňom stráženia bolo jeho správanie a vystupovanie na požadovanej úrovni bez evidovaných negatívnych poznatkov.

Krajský súd sa stotožňuje s argumentáciou okresného súdu, podľa ktorej nie je účelom konania o zmenu spôsobu výkonu trestu odňatia slobody preskúmať uložené disciplinárne tresty. Krajský súd tiež uvádza, že sa nestotožňuje s argumentáciou obhajkyne odsúdeného, podľa ktorej nižšia miera zavinenia pri niektorých disciplinárnych previneniach a zdravotný stav odsúdeného majú odôvodňovať zamietnutie návrhu riaditeľa ústavu. Iste by jedno disciplinárne previnenie spočívajúce v nenastúpení na sčítanie odsúdených nebolo dôvodom na preradenie odsúdeného na ďalší výkon trestu odňatia slobody do ústavu s vyšším stupňom stráženia. Odsúdený sa však v krátkej dobe dopustil celkom šiestich disciplinárnych previnení, ktorých následkom okrem uloženia disciplinárnych trestov bolo aj jeho premiestnenie z oddielu s diferenciačnou skupinou „B“ najskôr na oddiel s diferenciačnou skupinou „C“ a následne na oddiel s bezpečnostným režimom. Krajský súd zároveň dodáva, že ponechanie odsúdeného na ďalší výkon trestu odňatia slobody v ústave na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia by na ostatných odsúdených pôsobilo demoralizujúco, čo je v rozpore s účelom trestu. Okresný súd preto rozhodol správne, keď odsúdeného na ďalší výkon trestu odňatia slobody preradil z ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Krajský súd však napriek skutočnosti, že okresný súd napadnutým uznesením rozhodol správne, napadnuté uznesenie podľa § 194 ods. 1 Trestného poriadku zrušil, pretože ako vyplynulo z listín, ktoré si krajský súd vyžiadal počas sťažnostného konania, odsúdenému bol po rozhodnutí okresného súdu nariadený výkon ďalšieho trestu odňatia slobody, a to do ústavu na výkon trestu s iným stupňom stráženia, z ktorého dôvodu okresný súd uznesením označeným v bode 22 rozhodol tak, že odsúdenému určil spoločný spôsob výkonu trestu odňatia slobody v ústave na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Z odôvodnenia uznesenia okresného súdu z 28. júla 2022, sp. zn. 8Nt/20/2022, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 28. júla 2022 tiež vyplýva, že okresný súd pri určení spoločného spôsobu výkonu trestov odňatia slobody zohľadňoval aj skutočnosť, pre ktoré riaditeľ ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou navrhoval odsúdenému zmeniť spôsob výkonu trestu odňatia slobody jeho preradením do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Keďže po vyhlásení napadnutého uznesenia bol odsúdenému nariadený výkon ďalšieho trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia s súčasne došlo k určení spoločného spôsobu výkonu postupne uložených trestov odňatia slobody vrátane trestu, ktorý odsúdený vykonával v čase vyhlásenia napadnutého uznesenia do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia, odpadol predmet konania vyvolaný riaditeľom ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou. Z uvedených dôvodov preto odpadol aj dôvod na rozhodnutie o sťažnosti odsúdeného a krajský súd napadnuté uznesenie postupom podľa § 194 ods. 1 Trestného poriadku zrušil.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je sťažnosť prípustná.